

Tas Latweeschu draugs.

1841. 30 Oktober.

44ta lappa.

- Widsemmes Latweeschu draudsu lohzeekleem.

Ie mehs, paschâ Neisera pilfsatâ, dsirdejam tà, kà tas Praweets Jeremias 31, 15., no Deewa muttes par Rahmas pilfsatu stahsta, noschelofschanas un gau-
schu raudaschanu, kas ir no Widsemmes pusses atskanneja. Tà kà tobrihd Raële rau-
daja pahr saweem behrneem un ne kahwahs eepreezinates pahr teem, jo tee wairs ne
bija, — tà lihds arridsan brehkschanas un raudaschanas atskanneja zauru wassaru no
Widsemmes kalneem un leijahm, kur mähtes un seewas ar saphlebstahm sirdim, roh-
kas schnaugdamas un assarahm birstoht ar azzim pawaddija sawus wihrus un behr-
nus, kas, kà no auka un pluhdu=straumes aiseneti, us Rihges pilfsatu steidsejahs,
glahbschanu mekledami, pasuschanu atradde. Gan Deewa walda un waldijs ir schè
aukas un pluhdu=straumes spehku, bet ir nelabbais gars waldijs apmahnitu zilweku
pat=gudribu, kas ne gribbeja tizzeht, kà jau Dahwidz fajzis; es esmu jauns bijis
un wezs palizzis, bet to t a i s n u es wehl ne esmu redsejis atstahtu, nedz winna dsim-
mumu maissi meklejam. Un schahdu tizzibu pamesdami, tee ir ne klausija, kà tas Pes-
stais pée winnu firds durwim weenumehr klaudsinadams teem apfohlja: ko juhs
ween luhsfeet man à w a h d à , to mans tehws jums dohs. Bet schee fahrdina-
tajam paklausigi pakkal staigaja, kas, jebshu no pasaules eefahkuma kà melkulis pa-
sifstams, scheem apmahniteem sohlija: nahzeet man lihds, tad jums ne buhs baddâ
mirt, bet juhsu azzis taps atdarritas, juhs tad buhfeet kà pats Deewa un sinnadami,
kas labs un kas kauns, es juhs waddischu us tahdu semmi, kur tee kalpi buhs lihdsigi
teem fungem, kur bes gruhtas strahdaschanas un ispuhleschanas wissadi augli pa-
pilnam rohnahs un welti nahk; us tahdu semmi, kur bes galwas=lausischanas un
skohlu mohzischanas katrs warr tizzeht, kas winnam tihk un kur mahzitaji tikkai glau-
da, bet grehzineekus ne pahrmahza. Tà nu Kristus un Belials tam fajauktam pul-
fam peebeddrojahs, un abbi staigaja ar Widsemmes nelaimigeem eedsihwotajeem.
Kam tad nu paliks wirsrohka? Belials staigaja, kà jau eeraddis papreefsch, un tahs
isklihdschas awis gan tschakli winnam pakkal dewahs, bet sahlainas gannibas tahs
ne atradde. Kristus turprettim, kà jau labs gans, kas ne gribb, ka weenai no fa-
wahm awim buhs pasustees, ne apnikke, ir tuksnesi usmekleht to pirmu kà to peh-
digu, luhsdoht: nahzeet pee mannim wissi, kas juhs apbehdinati un gruhtfiridi effat,
es juhs gribbu atweeglinahzt; bet ne atmetteet mannu juhgu no fewim, jo mans
juhgs irr laipnigs un manna nastä irr weegla! — Bet apmahnitam zilwekam ne
kahds juhgs, nedz kahda nastä patihk, kàd tee ir buhru laipnigi un weegli. Tahds
fahrdinaschanas=stundinâ ne buht ne manna, kahdas smaggas un gruhtas Beliala
schlehdes, kurrâs wijsch, pats ne sinnohst, peekaldinahs tappis. — Tahda behdu-

pilna sinnas mums atnahze no Widsemmes us Pehterburgu, un ta skumminaja tik pat pascha Augusta Keisera ka ir mannu firdi, kas juhs mihlo.

Ko nu tas, kam Deews pats to waldishanas spehku rohkâ dewis, juhs pahr-mahzidams glahbjoht darrijis, un ka tahs wilstigas lischku mehles apklußinatas, un ka Keisera prahs un padohms wisseem dsirdoht fluddinahts tappis, tas wisseem sinnamis. — Mannim tikkai atleek, karstâ firds luhgfschanâ, ta ka jau no pirma galla, ta ir taggad wehl Deewu peesaukt: lai tas schehligi jums tohs grehkus peedohtu, juhs apgaismotu ar sawa svehta garra gaischibu un zaur Jesus besgalligu mihlestibu ikkatru no jums mohdrinatu ta darriht, ka tas pasuddis dehls darrija, kas no tehwa atstahjis, pehz welti kahrojahs faru wehderu ar sehnalahm pildiht; bet kas, pee pa-semmigas apsinnaschanas tizzis, atgahdajahs firdi un fazzijs:zik mannam tehwan algadschu, kam maises papilnam un es mirstu baddâ; es taifischohs eet pee manna tehwa un gribbu us winnau fazziht: Tehws, es esmu grehkjos prett debbesi un preefch tew un wairs ne esmu zeenigs, ka man buhs faukt tarwu dehlu: darri manni par weenu no taweeem algadscheem! — Tahda bija un tahda wehl taggad manna luhgfschan. — Woi ta no mannas muttes Deewa aufis atffannejusi, un paklaufita tappusi? Wehl ne gribbu leelitees un preezatees pahr wisseem, jo dauds sinnas man wehl truhkst. Bet to es sinnu, ka Kristus ne skann kohpâ ar Belialu, un ka schim wirsrohka ne marr palikt! Tadeht man lihds ar Dahwidu jafakka: es comehr tizzi, ka es wehl kahdu reiss redseschu ta Kunga svehtibu eeksch dsihwibas semmes un ta-deht ir Widsemme. Dahwids man drohfschina: Gaudi ar ilgoschanu us to Kungu! es firdsmeerigs un bes bailehm! un es sinnu: Winsch irr tuwu klahrt un Winsch jau klaudius pee muhsu firds durwim! —

Paschâs behdu un zerrivas stundinâs te nu man nahk grahmata no Walmares kirspehles, no kurrenes 667 draudses lohzeekli, no gohdiga mahzitaja ar wahrdeem peesaukti, man atsuht 55 fudr. rubl., lai schi mihliga dahwana zik spehdama mums peepalihdsetu, Pehterburgâ nabbageem saldateem Deewa nammu zelt. — Tohs mihsus wahrdus pahrlafoht, daschadas dohmas manna firdi zehlahs, ko wissas scheit ne warru istahstiht, bet Deewam tahs sinnamas un Winsch, tas wissu labbu dahwanu ihstaas dewejs, sunnahs sawâ laikâ preezinahc wissu schelhligu draudsi lihds ar teem saldatu wezzakeem, tahn mahtehm un feewahm un atraitehmi un teem brahleem, kam beherni, wihi un raddi, kas scheit ar affarahm basnizu mekle, bet gan retti ta basnizâs fluddinata Deewa wahnda schehlastibu eemanto, kas jums laimigeem ikswehdeenâs pee atwehrtahm durwim baggatigi rohkâs un firdis tohp dohta. — Ir tahs mehmas Unnes Bremmel mihligu dahwanu ne esmu pahrfkattijis; jebeschu mehma buhdama, ta ar skaidru firds-balsi runnajusi, un tahdu wallodu Deews isproht un paklaufa winnas luhgfschanas.

Bet ko tad man buhs fazziht pahr scheem mihlestibas uppureem, Widsemmes draudsu deemschehl fajauktus prahs wehrâ leekoh? Gan tas Apustuls mahza Ebree. 13, 16.: ne aismirsteet labdarrischau un isdallischau, jo tahdi uppuri Deewam labbi patikh; bet tas pats Apustuls ir mahza Ewes. 5, 2.: staigajeet eeksch mihlestibas, ittin ka arridsan Kristus muhs irr mihlojis un fewi paschu pahr mums irr nodeweess par dahwanu un uppuri. Tadeht ne kahds uppuris Deewam warr patikh-kams buht, ja tas ne tohp dohtis no tahdas firds, kas Kristu mihlo. Bet Kristus pats fakka Jahna eew. 14, 15. 21.: ja juhs manni mihlejat, tad turrait manus baustus, un kam manni bausti irr un kas tohs turr, tas taps mihlohts no manna

tehwa un es to mihlofchu un tam parahdischohs. Ja nu, m. dr., kahds gribbetu
 uppures doht, bet tur klaft Deewa baustem prettin turretees, tahda zilweka uppuri
 Jesum ne warretu patihkami, neds arridsan svehtiti buht. Bet kürsch zilweks gan
 Jesus bauslus warr peepildiht? Pahwils atbild: Ta mihestiba irr wissu baustu
 peepildischana; un kas Jesu mihlo no wissas firds, tas no winna spehkus dabbuhls,
 winna bauslus peepildiht, jo tad schee wairs tik gruhti ne buhs, tapehz nè, ka winsch
 pats mums palihgå nahk. — No Walmares draudses to jauku sinnu esmu dabbujis,
 ka ta launam kahrdinatajam naw padewusees; bet tam Deewa wahrdam tizzejusi, ko
 kristigs mahjitas saweem basnizas behrueem bija fluddinajis. Tapehz es tad arridsan
 diwkahrtigi preezajohs pahr tahm atsuhtitahm mihestibas dahwanahm, zerradams,
 ka tahs no tizzigahm firdim zehluschees un tadeht svehtibü atnessihs tik pat muhsu
 gan gruhtai, bet Deewam patihkamai un tadeht eespehjamai apnemshanai, kà arri-
 dsan teem miheem preezigeem dewejeem. Bet ir scheem man tas Deewa wahrds
 1 Kor. 10, 12., kà kahda pateizibas schmitem, peeminnà jasauz, prohti: Kas schkee-
 tahs stahwots, tas lai peeluhko, ka tas ne kriht! jo muhsu eenaidneeks, tas wels,
 no ka Pehteris pirimà grahmata 5, 8. sakka, ka tas to brihdi apkahrt staigoja kà ruh-
 dams lauwa, un mekleja kurrus tas aprihtu, tas taggad daschadi, ir awju drehbës
 isgehrbjahs, un peeglauhdahs ar faldeem, bet wiltigeem wahrdeem pee zilweku bali-
 gahm firdim, tahs willinadams us aktifschau no tahs basnizas, kurrà mehs lihds
 schim kristiti, eesvehtiti un baggatigi meelohti tappusch, un kas muhs kà mihla mahre
 audsina zaur Jesus spehzigu un tapehz ne allasch glaudu wahrdi. Bet kas schim
 kahrdinatajam tizz un klaus, tahdu winsch wedd us fliddainahm weetahm un ja
 tahds arri beidsoht no grehku meega atmohdahs un kahrdinatajam famu wilstibu
 pahrmesdams no ta padohmu präffa, tad tas tam atbild tà, kà tas Juhdasam atbil-
 deja: Ko es par to behdaju, raugi tu pats! — Juhs, mihli Walmarneeki! juhs nu
 gan effat preezinati, kà peenahkabs, bet ko lai es teizu juhsu zitteem paklisduscheem
 un tadeht apbehdinateem Widsemmes brahleem? Woi teem tapehz, ka tee, mas
 pahrtifikuschi buhdami, mums wehl now Deewa dahwanas atsuhtijuschi, ne kahds
 preezas wahrds atskannehs? Lai Deews farga! tee jau wisswairak lihdsinajami
 tam wihram Gewangeliumà, kas no Jerusalemes us Jeriku ejoh, no spekaweeem
 isplinderechts un fasists tappis, gan neds no ta preestera, neds arri no ta Lewita, bet
 comehr no schehliga Samaritera glahfschanu dabbuja. Ir mehs, m. dr., juhsu
 zaur wella wilstibu un warru isplindereteem un apgruhtiateem brahleem schehlastibas-
 elju un wihrni eeksch winnu usplehstahm firds wahtim gribbam leet. Deews pats
 mums schahs glahfschanas sahles rohkà dohd, runnadams zaur to praweetu Ezekielu
 34, 12.: Kà kahds gans sawas awis mekle, kad tahs no gannama pulka isklidu-
 schas, räpat gribbu ir Es mannas awis mekleht un gribbu tahs isglahbt no wissahm
 weetahm, kurràs tahs bija iskliduschas tumfa, nelahgå laikå. To pasudduschu es
 gribbu mekleht, to apmalboschu mahjås nest, ta eewainota wahtis fasheet, un to
 wahju kohpt. — Ta darricht pats tas Kungs sohla; un Jesus, kà pestitais scho
 apsohlischana peepildidams, sakka Mark. 1, 15.: ta Deewa walstiba irr tuwu
 atnahkusi. Atgreesetees no grehleem un tizeet eeksch to Gewangeliumu! — Tas
 m. dr., irr tas baggats preezas-wahrds, no ka es ne warru atrautes ir jums
 to paschu fluddinahz; jo ja juhs tai zaur Jesu jau fchë pasaulé eezeltai debbesu
 walstibai tik tuwu klaft gribbat nahk, kà ta patte jums tik schehligi tuwojahs
 un juhsu eeeeschana gribb apswehtih, tad juhs Jesus Kristus labbad grehku

peedohschamu eemantoseet, tà kà Pehterim isdewahs, kad tas gauschi raudadams sawu aisseegschamu bija noscheljosis; un tas Deewa meers, kas augstaks ne kà wissa zilweziga saprachana, waddihs ir juhsu kahjas us atgreeschanu un us to pestischanas zeltu! — Nie sinahdejat tadeht scho schauru zeltu un tahs schauras durwus, ya kureu un zaur ko juhsu mahzitaji, pehz Jesus preekschihunes, juhs us muhschigu dshwoschanu gribb waddiht! — Juhs paschi taggad jau effat mannijschi, ka schihs pasaules plats zelsch juhs gan zaur augstahm isgresnotahm durwim, bet us laizigu pasuschanu irr aisscheddis, kurre gals, ja juhs, acli buhdami, no schi grehku zella ne gribberut atkahptees, jums ir par muhschigu pasuschanu paliktu; jo grehks ire to tauschu famaitaschana, kà jau Salamans mahza, un Pahwils mums it gaischi stahsta i Tessa. 5, 2. 3. no ta Kunga deenas, kas nahks kà saglis nafti; un kad juhs arri fakkat: mums irr meers un drohschiba, par ko buhs behdatees? tad ta famaitaschana comehr peepeschti pahr jums nahks, it kà tahs behrnu sahpes pahr gruhtu feewu un juhs ne warrefeet wairs isbehge! —

Tapehz es schinni behdu laikà us katru no juhsu mahzitajeem tà gribbu runnah, kà Mohsus runnaja us Alaronu, 4 Mohs. 16, 46. Eij drihs pee tawas draudses un darri salihdsinachanu ar teem; jo ta bahrriba irr no ta Kunga isgahjusi un ta mohziba usnahkusi! — Ka wissi mahzitaji garrà un pateesibà pa-semmodamees preeksch ta, kurre azzis kà ugguns leefmas, steigtohs juhs usfaukt: mehs juhs luhsdam no Kristus pusses: leezeetees salihdsinates ar Deewu! jo mehs wissi, wezzi kà jauni, baggati kà nabbagi, fungi kà falpi, mehs wissi gruhti effam apgrehkojuschees prett debbess-tehwu! — Schim mannam padohman klauscht, zaur Deewa schehlastibu eeksch Kristus tahs dwelhfeles behdas stahsees; ta pestita un no jauna peedsimmu si draudse atspirgs, jo ta tehwu tehwu basniza, kà mihska mahte, tohs isklihduschus behrnus atkal salashis un appalisch faweeem spahrneem glahbs, tas gannams pulks atkal labraht klauschihs us ta ganna balsi, tas Deewa wahrds jums atkal buhs debbess-maise un ir ta deenischka maise, jebchu ar fweedreem pelnita, rassees atkal zaur Deewa schehlastibu baggatigi ir juhsu druwàs un mahjás; to laizigu fungu firdis tahs debbess un semmes Kungs atkal peelohjihs ar apschehloschanu teem issalkuscheem kalpeem, un scho lihds schim isbaiditas firdis winsch muddinahs us paklausichanu. Un kad tà jauna dshiwiba zeltees Widsemme, tad, jums pascheem pahrtikkuscheem, wehl gan atlik, ar schlihstitu, pasenimigu firdi kahdu grassi peemest faweeem saldatu-brahleem Pehterburgà par palihgu, lai tee basnizu zeltu, un preezigi un pateizigi jums par labbu Deewu warretu peeluhgt, kà Jesus mahzijis: Tehws! peedohdi teem, jo tee now sinnajuschi, ko padarrijuschi!

Bet mehs, m. dr., woi wesseli woi slimini buhdami, mehs gribbam ar Deewa palihgu pеeauge eeksch tahs schehlastibas un atsishchanas muhsu Kunga un pestitaja Jesus Kristus, kam lai irr gohds un slawa muhschigi muhschöds. Amen.

P a u f f l e r,

General-konsistoriuma preekschföhbetajs no basnizas pusses.

Pehterburgà tanni 7tâ b. ruddens mehnesi 1841.

Scho lappu warr arri fewischki dabbuht Nihgà mahzitaja Trey nammà par 2 kap. fudr.

Brihw brikleht. No Widsemmes General-gubbernements pusses: Dr. C. E. Napieršky.

Latweeschu draunga
p a w a d d o n ' s
pee № 44.

30 Oktober 1841.

Jauna sinn a.

Is Tirsas un Wellanes draudses, Widsemme. Par faweem mihleem bihbelu svehtkeem lihds schim wehl ne tikkam sinnu dewuschi. Deewa wahrdi mihtotaji scho gadd' ne bija sanahkuschi Zahna deenā, bet 1mā Juli. Bija atbraukuschi Walmares wezakais mahzitais un Gulbenes mahzitais, lihds ar mums preezatees par tahm schehlastibas parahdischanahm, ar ko Deews sawu wahrdi pee tizzigahm dwehselehm apstiprina. Muhsu firds gan irr wahja, tai allaschin wajtag apstiprinachanas, wissuwairak behdu laikā, kad tas Kungs sawus laubis peemekle. Tahds peemeklefchanas laiks arri mums bija no Deewa fuhtichts, un wehl japanefs, ko winsch pehz sawa ne-isdibbinasama, bet allaschin gudra un schehliga prahta irr uslizzis. Dauds un truhkums irr weens, ohts irr mastizziga suhdischana. Gan bija dauds, kas to laizigu barribu mekleja, un kad Deews ne deve papilnam, tad eefsch sawahm raisefchanahm un suhdischana ne sinnaja, kā rimtees, kā eepreezinates. Mas gan bija, kas pee to ihstenu behdu remdetaju peegahje, mas to, kas preefsch sawahm noslavpuschahm un nogurruvuschahm dwehselehm to uhdeni mekleja, kas werd us to muhschigu dsihwoschanu. Dauds firdis Deewa wahrdi sehkla wehl ne bija dilli eefaknojusees, jo kahrdinachanā tee atkritte; ta pirma mihlestiba bija atdissusti. Bet Deewa schehlastiba irr leelq, lai gan muhsu luhgfschana un pateifschana masa. Lai gan to dahwanu masak samette, ne kā zittōs gaddōs, tak tas Wissuschehligais Kungs muhs baggatigi meeloja ar faweem faldeem un dahrgeem Deewa wahrdeem bihbelu svehktōs; dauds firdis tikke kustinatas un mohdinatas, un tam Wissuagstakan gohdu deve ar luhgfschana un flavaسدseesmahm. — Kaut winsch no jauna fuhtitu weenu baddu un twishchanu pehz tays maises, kas paleek muhschigi, kaut winsch isgahstu no jauna sawas schehlastibas straumes us teem fakaltuscheem kauleem, ka tee dsihwu taptu; kaut tam Deewa garam puhtoh zeltohs weena brakschkeschana un kustinachana pee teem, kas eefsch sawas gaidschanas noihkuschi un kā nomirruschi, ka tee tiktu iswesti no faweem kappeem, un atkal staigatu ar jaunu spehku. *)

*) Scho gadd' tikke somesti 32 rubl. 51 $\frac{1}{4}$ kap. f. n. Pehr' mums paliske bihbelu heedribas	
lahdē 88 rubl. 24 $\frac{1}{4}$ kap. f. n. No schahs naudas isdewam	
par jaunahm test. un bihb.	29 rubl. 65 kap. f. n.
grahmatu sehzejam	23 = 20 = =
rekruscheem par 15 j. t.	7 = 20 = =
Kohpā irr isdohti	60 rubl. 5 kap. f. n.
No pehrnaja krahjuma nu wehl atleek . . .	28 rubl. 19 $\frac{1}{4}$ kap. f. n.
par grahamatahm, ko isdewam, irr eenahkuschi .	5 = 21 $\frac{1}{2}$ = =
Un kad nu pee scha atlakkuma	33 rubl. 40 $\frac{3}{4}$ kap. f. n.
peestkaitam scha gadda krahjumu	32 = 51 $\frac{3}{4}$ = =
tad pawissam mums lahdē paleek	65 rubl. 92 $\frac{1}{2}$ kap. f. n.

• S t a h s t i ,
gahjis pasaule ar kristigu tizzibu ^{fa} no Apustulu laikeem lihds taggad.

1 m a i s l a i k s .

No pirmeeem wassaras svehtkeem lihds Keisera Konstantin.

(No 3sfha gadda lihds 324am pehj Kristus veedsimshanas.)

3sfha nodalla.

Kä gauschi pirmā laikā tohs kristigus zilwekus tizzibas
deht waijaja.

(Sakama puse.)

Warr gan farehkinah, ka pagani taī laikā lihds Keisera Konstantinam ihsten desmit reises nehmahs, tohs kristigus laudis waijah, un prohti: Imu reissi appaksch ta Keisera Nero, 2tru reissi appaksch Domizian, 3sfhu reissi appaksch Trajahn un Ahdriah, 4tu reissi appaksch Luzius Verus, 5tu reissi appaksch Septimius Se-werus, 6tu reissi appaksch Makfimin, 7tu reissi appaksch Dezius, 8tu reissi appaksch Walerian, 9tu reissi appaksch Aurelian un 10tu reissi appaksch Dioklezian. Schahs waijashanas wisswairak sahzahs zaur to, ka no Keisera pusses kristigeem laudim pawehleja, elka-deeweem kalpoht un Keisera bilbes pagohdinaht ar kwehpinafchanu u. t. j. pr. Bet Kad tee nu; sinnams, sawas labbakas apsinaschanas deht, to ne darrija wis, tad teem pahtmette, ka winni pascha Keisera tizzibu neewajohit un waldineekeem ne effohit paklaufigi, un schee tadeht dohmaja, ka winni nu ar warru effohit us to ja-denn, un par sawu pastahwigu prahtru ar nahwi ja-fshda. Jo wairak tahs kristigas draudses auge, jo paganu Keiseri bai-lojahs, ka tahs ne ar sawu leelu pulku wiineem zeltohs pretti; un no ta grisbedami issar-gatees, Keisseri sawā netizzigā prahta ne sinnaja zittu ko darriht, ne ka,zik spehdami, winnus isdeldeht. Daschreis tik gubbernatori us sawu paschu rohku, kristigeem laudim eenaidneeki buhdami, bes sawadas Keisera pawehleschanas nehmahs winnus waijah. — Jatu, mihtojs lassitejs, gribbi sinnah, zaur ko gan ihsten tahdas waijashanas warr zeltees zilweku starpā, tad apdohma jel, kahdi zeeti eenaidneeki tee jau no masa galla pascham Deewom un wiina svehtan, wahrdam irr; apdohma, zik gauschi jau ar ween tumfibba eenihst to gaismu, preeksch kurras wiina wairs ne warr slehptees, un ka no seids jau wissi grehzi-neeki dsennahs teem buht pretti, kas winnus ne-apnikkuschi pamahza, ar wahrdeem un darbeem leezibu dohdami prett wisseem pastahwigeem grehku kalpeem. Tee abbi Keisseri Makfimin un Dezius tohs kristigus laudis fewischki tik tadeht waijaja, ka paschi sawus preeksch-gahsejus eenihde, kas atkal kristigeem zilwekeem bija palihdsejuschi. Dauds-reis tohs meerigus Kristus laudis arri ne mas ne ischlikhe no teem Juhdeem, kam gan ar ween prahts us dumpi nessahs; un ta, sinnams, Kristus lautineem dauds lihds ar Juhdeem bija ja-zeesch. Us tahdu wihsi notikke ohtra gaddu simtenā appaksch Keisera Ahdriian, ka Kanaän semmē kahdu Juhdu wiltnieks, ko wiina wahrda: Bar-kokab deht eefahkumā nosauze par dehlu to swaigsnu un pehj atkal par dehlu to mellu, ar leelu pulku apstulbotu Juhdu dumpi eefahze prett Reemereem, bet pehj ilga farra lihds ar dauds simts-tuhkstoscheem Juhdeem tikke nokauts. Tad lihds ar wiineem arri leels pulks kristigu lauschu pohtā gahje, kaut gan tas Juhdu wiltnieks wiinus zirkahrt pats bija waijajis. Ne

weena patte semme atraddahs, fur, kad kristiga tizziba tur atspihdeja, ne arri buhtu sah-kuschi tohs kristigus laudis waisaht. Aplaupija winnu nammus, norahwe wiinneem man-tas, mohzija winnus us wissadu wihsü, un zit daschadas nahwes strahpes jau to laiku pa-saulē atraddahs, tok laikam zitta ne buhs bijufe, ko wiinneem ne buhtu uslikkuschi. Leelas draudses lihds ar faweeem mahzitajeem aisbehdse Neppenés, tuksnesis un meschds. Dauds zilwei k jau turpatt ar breefmahm aigahje, zits zaur baddu, zits zaur flahpehm, zits zaur falnu, zits zaur slimmibahm, zits zaur svehreem, zits zaur zilwekeem. Daschs kristihts zilweks, eenaidneku rohkás krittis, ne bija drohfschs deesgan, fawas svehtas tizzibas dehl nahwi iszeest, bet zaur bailehm un wahsibahm atkaphahs; tatschu zitti lihds beidsamam azzumirklam paschá wissbreemigaká nahwé pastahweja tizzibá, un nodewe preezigi fawu dshiwibu. Wezs basnizas-tehws Laktaanzius wahrdá, kas treschá gaddu-simteni dsih-woja, raksta ta: »ja man simts mehles buhtu un mutte simtkahrtiga, un ta wissstipraka bals pasaulē, tatschu ne warretu wissus tohs noseegumus isstahtsht, kas prett wiinneem notifke, neds tahs mohkas wissas isstahtsht, ko paganu teefas fawá assins-fahribá prett to leelu pulku to nenoseedsigu kristigu lauschu isdohmaja.« — Wihrischkeem un feewisch-keem, jaunekleem un firmeem, karravihreem un semneekeem, wisseem, kaut kahdá kahrtá un wezzumá tee stahweja, bija Kristus dehl jazzeesch. Daschus nomohzija ar pahtagahm un ar ugguni, zitteem woi us weetas, woi pehz ihsahm mohkahm galwu nozirte ar sohbeni. Katram zilwekam, kam patifke, bija brihw, tohs kristigus zilwekus wahrdinaht; daschi win-nus fitte ar rungahm, daschi ar rihfsehm, zitti ar sifsnehm, zitti ar striksehm. Dascheem rohkas fahejhe muggurá un winnus apzeetinaja pee tahdas maschihnes, kas wissus winnu lohzeklus isstaipija. Bendes kalpi wissu winnu meesu saplehse ar dselschu naglehm. Zittus pa weenu rohku pee stabbeem uskahre, ka winnus pa wissu meesu jo labbaki warreja raustiht, atkal zittus, ar schehdehm pee kahjahm un rohkahm, uskahre ta, ka kahjas lihds semmei ne fneedsaht, lai schkehdes zaur fawu smaggumu meesahm jo wairat eespeestohs un sahpetu; un tahdu mohku teem drihs zauru deenu blja jaiszeesch. Un kas fawu garru jau bija islaidis, tohs wehl pee semmes likke raustiht no weenas weetas us ohtru. Weens no gubernatoreem fazziha: »Kursch gan behdajoht pahr kristigeem laudim; tee ne effoht wehrte, ka winnus nosauktu par zilwekeem!« — Weenam tizzigam wihram gaddijahs, kad jau bija pazeetis to spaldu un tahs deggofschas striklu-dselses, ka teefas-lungs winnu tad wehl pa wissu meesu likke aptraipiht ar meddu, winnam rohkas faveet muggurá un tahdu winnu nolikt karstä faulē, lai muschas winnu ehstu. Brihscham us reis nonahweja 10, zittä deenä 30 un 60, un weenä deenä 100 wihrus un feewas lihds ar wisseem winnu behrneem us daschadu wihsü. Wezs basnizas-tehws Eisebius stahsta, effoht pats Egip-teru semmē redsejts, ka weenä deenä tik leelu pulku zilweku zaur bendehm nomohzija, ka schee effoht peekraffuschi un winnu zirri atzirtuschees. Bet kristigi kautini ar pazeesthanu effoht pastahwejuschi tizzibá. Ir preeku un lihgsmibu karts warreja winnu waigós redseht; un lihds pehdigai assins-lahsitei winni pateifschanas un fawas dseefinas effoht dseedajuschi.

Mehs gan leelu grahmatu warretum farakstiht tik pahr tahm mohkahm ween, kas to brihd' teem kristigeem zilwekeem fawas tizzibas dehl bija jazzeesch; bet fur tod mums ruhmes wehl palktu preefch teem zitteem stahsteem! To tatschu jums ne warram fahpt wis, ka arri daschs kristigs zilweks, us fawu paschu spehku un drohfschibu aplam palaudamees un fahrigs pehz tahda gohda buhdams, refahkumá tishchá prahstá dewahs mohkahm,

het pehz tok ne pastahweja, un tizzibai atfazzija; turpretti tee, kas pasemmigā prahā sawu paschu wahjibu apzerreja un kluffaki turrejahs, wisswairak pastahweja. Pahr dascheem no scheem mehs te jums wehl ko stahstifim.

Tai kristigai draudsei eefsch Jerusalemes bija mahzitajs jeb biskaps, kam wahrds Sihme on; tas jau 120 gaddus bija wezzumā, kad winnu dehl tizzibas wedde Reemeru gubbernatora preefschā. Schis winnu pahri deenas no weetas likke kult ar pahtagahm, bet winsch tok tik drohfschi pastahweja, ka paschi winna waibineeki brihnosahs. Par pabeigu, kad winsch tatschu Kristum ne gribbeja atfazzih, winnu peenagloja pee krusta (tas bija 106tā gaddā pehz Kr. peeds). Zettortā gaddā pehz tam wedde to biskapu Ignahzius, kas bija eefsch Antiokias, pehz Keisera Trajaha pauehleschanas us Rohmu, tur tizzibas dehl eefsch to krusta-fistu arri iszeest nahwi. Tanni grahmatinā, ko winsch pats Rohmas draudsei sawā laikā rakstija, atrohdahs zittu wahrdu starpā arri schee: »Pa wissu garru zellu, ko es taggad no Sihries semmes us Rohmu staigaju, es zihniyohs itt kā ar swehreem, esmu peefests pee desmit neganteem falkulanwahm (Saldateem), kas jo plehfigaki paleek, jo wairak labbu es winneem darru. Bet — lai man mett uggunt eefschā, woi plehfigeem swehreem preefschā, lai man peenaglo pee krusta, lai man fakappa gabbalu gabbalbs: — ko tas wiss man kaitehs, ja tik warru Kristu baudiht!« — Rohmā atnahkuschu, winnu mette swehreem preefschā. Osirdedams tahs lauwas ruhjam, issauze preezigs: »Es zits ne kas, kā Kristus kweefchu grauds, ko papreefsch swehreem ar sohbeem buhs samalt, pirms tas paleek par schēkistu maiši.« — Pehz masu brihdi lauwas winnu jau bija saplehsuschi. Tas masums kaulu, ko schee atlikke, irr glabbahts Antiokijā.

Tai 167tā gaddā no teefas pusses nospreede pahr Smirna-draudses biskapu Polikarpu, kas jau 90 gaddus bija wezs an Apustula Jahn a mahzelis, lat vīdu winnu fadedsina. Schlija winnam: atlaidschoht winnam strahpi, ja winsch tik sawā tizzibai atfazzitu, bet winsch atbildeja: Jau es astondesmit un fesch gaddus Kristum Kalpoju, tok winsch man wehl ne kad launu naw darrjis; kā es tad taggad no winna warretu nogrestees! no winna, kas manni pestijis! — Kad nu winnu pee stabba bija preefhuschi, un winsch pats gauschi Deewu bija luhdsis, tad eededsinaja fahrtu. Tatschu zit gaischs arri ugguns degge, tok ne gribbeja to tizzigu wihi aiskahrt, itt kā no winna bihdamees. Laudis winnu beidschoht ar masu schēkiipi noduhre un tad winna méesas likke fadedsinah. 54.

(Weidsama puse us preefschu.)

. Behrna rihta dseesmina.

1. Es jautri esmu peezeblees Un fauli eerangū; Es finnu, ka tas schehligs Deews Ne atstahj behriniau.

2. Winsch mihligi man usftattahs, Tehw, mahti pasarga, No ta mahl labbas dahwanas, Kas man epreezina.

3. Kā Jesus, gribbu paklausīht Es saweem wezzakeem, Un ne kad launu padarriht Pretti mihibā Un strahda tawā plaujamā, Lihds wissi Deewa likkumeem. Amen.

. Dseesma Deewa wahrdu heidssoht basnizā.

Mel. Deews, muhsu tehos eefsch debbesi.

1. Amen! Gohds Deewam augstakam, Schimsaikani un tur nahkosham! Atstahjoht winna mahjokli, Lihds nemman winna spihdokli. La wahrda swichtiba nesuhd, Lai semm' un debbesi ganfatuhd.

2. Eefsch Kristus pehdahm debbesi, Rungs, wedd' muhs wissus! Stiprini Muhs tizzibā un wezzakeem, Un ne kad launu padarriht Pretti mihibā Un strahda tawā plaujamā, Lihds wissi Deewa likkumeem. 1.

47.